

UNDERVISNINGS- MATERIALE

TILGODESER FÆLLES MÅL

MUSIK INDSKOLING

- Lær om spændende instrumenter
- Spil banko
- Syng og dans til skæve rytmer

Brug før / efter skolekoncert med

TRIO BISERKA

Musik fra Balkan

Levende
Musik i Skolen

INDHOLD

- 3** Sådan bruges materialet
- 4** **Obligatorisk forberedelse**
- 5** Præsentationsvideo:
Trio Biserka siger hej!

Lyt til nummeret Biserka

Lav online-puslespil med Trio Biserka
- 6** **Undervisningsmateriale MUSIK**
- 7** Fælles mål
- 8** Til musiklæreren
- 9** **Opgaver, lege og øvelser**
- 9** Lær instrumenterne at kende
- 10** Spil lydbanko
- 11** Sjove, skæve rytmer
- 12** Syng med Trio Biserka
- 13** Spil memory med instrumenterne
- 14** Kort over Balkan
- 15** **FN's Verdensmål nr. 4:
Kvalitetsuddannelse**
- 16** Hvordan underviser man i det?
- 16** Verden synger
- 17** **Praktisk info om koncerten**
- 18** Til kontaktlæreren
- 19** Praktiske oplysninger
- 20** Koncertplakat

Foto: Henrik Bredholt

MUSIKEKSEMPLER PÅ LMS.DK

1. Fløjte
2. Harmonika
3. Jødeharpe
4. Santur (hakkebræt)
5. Sopran-saxofon
6. Davul (stortromme)
7. Tambura
8. Tuba
9. Violin
10. Skalmeje
11. Bjørnen
12. Biserka
13. Niska Banja
14. Rytme 7/8
15. Rytme 9/8
16. Rytme 11/8

[GÅ TIL LMS.DK →](#)

Se 'Til kontaktlæreren' på side 18

**DERUDOVER ER DER AKTIVE LINKS
TIL LYD OG VIDEO I MATERIALET
VIA VIMEO.COM.**

Forsidefoto: Jens Kragh

SÅDAN BRUGES MATERIALET

Materialet er sammensat, så du kan plukke de opgaver, I har tid til, eller bruge et af de forløb, vi skitserer herunder – men husk den obligatoriske forberedelse, som sikrer, at elever og lærere er godt klædt på til koncerten.

OBLIGATORISK FORBEREDELSE

1 time

Den obligatoriske forberedelse giver eleverne en fornemmelse af, hvad de kommer til at møde ved koncerten med Trio Biserka. Eleverne får den bedste koncertoplevelse, når de har en god for forståelse for koncertens indhold.

1. Se Trio Biserkas præsentationsvideo – se s. 5.
2. Lyt til nummeret 'Biserka', og find på perlehøne-trin.
3. Lav online-puslespil med Trio Biserka.

UNDERVISNINGSMATERIALE TIL MUSIK

4-6 timer

Materialet består af opgaver, lege og øvelser, der alle handler om at forberede eleverne til koncerten, men også at give eleverne mulighed for få en faglig viden ved samarbejde og ved selv at lave nye opgaver. I kan vælge frit blandt de følgende punkter og lave dem i den rækkefølge, der passer jer.

1. Arbejd med instrumenter – se s. 8, 9, og 12.
2. Syng med Trio Biserka – se s. 11.
3. Arbejd med skæve rytmer – se s. 10.

VERDENSMÅLENE

2 timer

NR. 4: KVALITETSUDDANNELSE

Dette afsnit opfordrer til at arbejde med globalt medborgerskab og kulturel mangfoldighed i det helt nære: i musiktimen. Med brug af fx hjemmesiden "Verden synger" som præsenteres, kan klassen ved at synge sammen få indblik i mange kulturers musik (se side 14-15).

4

KVALITETS-
UDDANNELSE

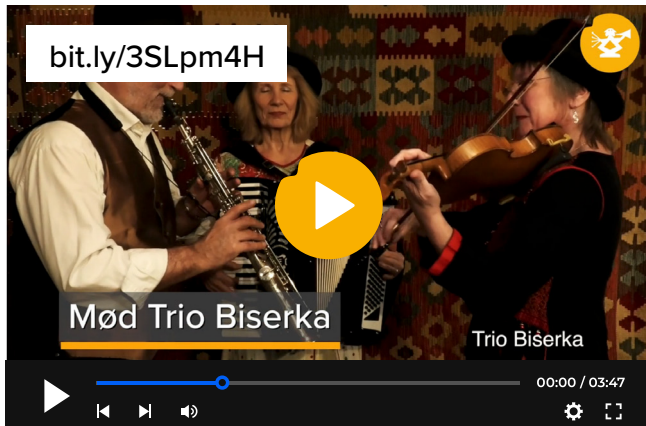

**OBLIGATORISK
FORBEREDELSE**

OBLIGATORISK FORBEREDELSE

TRIO BISERKA SIGER HEJ!

1. TRIO BISERKA FORTÆLLER OM DERES MUSIK OG SIG SELV I VIDEOEN

1. Se videoen og tal om, hvad I så.
I må gerne stoppe undervejs.
2. Tal om musikken. Er musikken festlig?
Er det dansemusik?
3. Tal om musikernes tøj.
4. Tal om landkort, flag, dragter, instrumenter,
gammelt og nyt.

2. BISERKA BETYDER 'PERLEHØNE' PÅ KROATISK

BISERKA - bit.ly/3S5ANnj

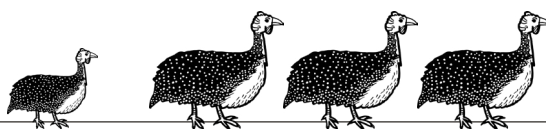
1. Lyt til nummeret 'Biserka' og tal om, hvordan perle-
hønen bevæger sig.
2. Kom ud på gulvet og gå rundt, ligesom I tror, perle-
hønen går.
3. Find på nogle gode trin, som er 'perlehøneagtige'.
Vis trinnene til hinanden.

Foto: Pixabay

3. LAV ONLINE-PUSLESPIL MED TRIO BISERKA - bit.ly/3EeMZMS

Brug dette [link](#), og lav puslespillet på iPad eller pc. I kan også selv uploade et foto og lave jeres eget puslespil. Tag fx et foto af nogle instrumenter fra musiklokalet.

A large, irregular orange shape with a smooth, organic edge, resembling a drop or a stylized letter 'C'. It is centered on a white background.

**UNDERVISNINGS-
MATERIALE
MUSIK**

FÆLLES MÅL

Musik efter 2. klassetrin

KOMPETENCEOMRÅDE OG -MÅL

KOMPETENCEOMRÅDE

1. Musikudøvelse
2. Musikalsk skaben
3. Musikforståelse

KOMPETENCEMÅL

1. Eleven kan deltage opmærksomt i sang, spil og bevægelse.
2. Eleven kan deltage eksperimenterende i musikalske aktiviteter.
3. Eleven kan lytte til og udtrykke sig om musik.

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSOMRÅDE OG -MÅL

Sangrepertoire

Eleven kan synge med på nye og ældre sange og salmer.

Eleven har viden om tekst og melodi i nye og ældre sange og salmer.

Instrumentkendskab

Eleven kan genkende klangen af og navngive forskellige typer af instrumenter.

Eleven har viden om forskellige typer af instrumenter.

Bevægelse

Eleven kan skabe enkle bevægelser til musik.

Eleven har viden om sammenhænge mellem musik og bevægelsesudtryk.

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleven kan synge en sang i en 'skæv' taktart ($\frac{7}{8}$).
2. Eleven kan skabe trin til samme sang.
3. Eleven har kendskab til forskellige instrumentfamilier.
4. Eleven har kendskab til forskellige måder at spille et instrument på (fx blæse, stryge, slå).

Bemærk

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

TIL MUSIKLÆREREN

Velkommen til koncert med Trio Biserka og undervisningsmaterialet til brug før og efter koncerten.

OM GRUPPEN

Trio Biserka er en sprællevende og professionel trio, som har rejst i Balkan og har samlet musik og kulturindtryk fra deres rejser. Denne viden og musik formidler gruppen både festligt og eftertænksomt ved koncerten, som er tilpasset indskolingstrinnet.

Balkan præsenteres for eleverne i en video, hvor der lægges vægt på kulturindtryk og musik.

Krigen i 90'erne i det tidligere Jugoslavien berøres ikke, og Balkan defineres også bredere end blot som de eks-jugoslaviske lande.

OM MUSIKKEN

Musikken er anderledes end den musik, danske elever møder i deres hverdag. Skalaerne er ofte i mol – uden nødvendigvis at lyde sørgelige, og de særlige skalaer kombineret med 'skæve taktarter' giver en speciel stemning med både smerte, håb og fest. Eleverne arbejder med trin til de skæve taktarter for at mærke i kroppen, hvad der gør en forskel.

Instrumenterne, som præsenteres hver for sig i videoer, er dels kendte instrumenter som violin og sopransaxofon, men også jødeharpe og hakkebræt!

OM ARBEJDSFORMER

Så vidt det er muligt, inspirerer materialet til selvstændig undren og refleksion hos eleverne.

Der indledes måske på klassebasis, hvorefter der gives mulighed for, at eleverne med en iPad eller mobil og et elevark kan gå i grupper og arbejde selv. Forskning viser, at denne arbejdsmetode (peer learning, kollaborativ arbejdsform eller læring mellem ligestillede) har en signifikant og positiv effekt på elevernes læring.

Ved peer learning bygger læringen på interaktion mellem ligemænd, hvor eleverne som ligemænd er ansvarlige for deres handlinger, underviser hinanden samt er ansvarlige for, at de udviser respekt for de andres færdigheder og bidrag i arbejdsprocessen.

OM TRIN

Nogle af opgaverne kan bruges – evt. med modifikationer – til alle klasserne på indskolingstrinnet, mens andre mest passer til de yngste eller ældste elever. Vurder selv den pågældende klasse i forhold til opgaverne.

Foto: Jens Kragh

Hvilke instrumenter spiller?

Svar til side 9:

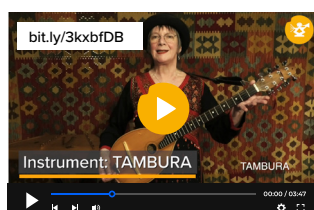
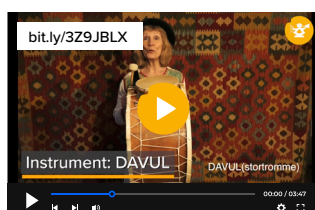
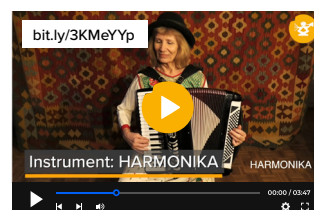
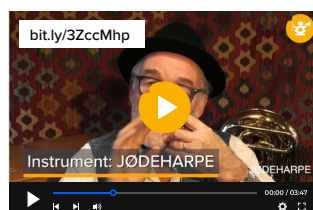
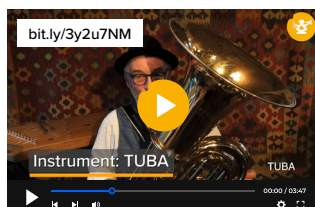
Bjørnen: Tuba, violin, harmonika + sang

Biserka: Sopransax, violin, harmonika

Niska Banja: Harmonika, violin, sopransax + sang

OPGAVER, LEGE OG ØVELSER

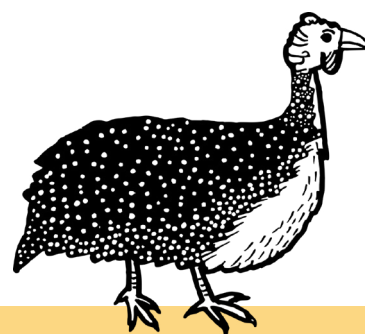
LÆR INSTRUMENTERNE AT KENDE

LYT TIL DE 3 NUMRE HER

bit.ly/3S5ANnj

TIPS

Se videoerne sammen i klassen eller i mindre grupper.

Prøv at inddele instrumenterne i familier. Man kan inddele i:

- materialer, fx træ og metal
- spilleteknik, fx blæse, slå eller stryge

Kender I instrumenterne?

Kender I nogle instrumenter, der ligner?

Mon instrumenterne også har været brugt i Danmark, og bruges de mon stadigvæk?

Spiller nogen af jer selv et instrument – og hvilken familie hører jeres instrument så til?

Lyt til de 3 numre med Trio Biserka. Tal om, hvilke instrumenter I kan høre. (Se svarene side 8.)

Husk at øve på instrumentnavnene. I skal bruge dem om lidt til lydbanko.

Illustration: Pixabay

SPIK LYDBANKO

		SANTUR (HAKKE- BRÆT)	VIOLIN
		JØDE- HARPE	TAMBURA
		FLØJTE	SKAL- MEJE
		HAR- MONIKA	TUBA
		DAVUL (STOR- TROMME)	SOPRAN- SAXOFON

TIPS

- I skal have en spilleplade og 10 brikker med instrumentnavne hver.
- I lydbanko skal I finde ud af, hvilken lyd der passer til et instrument på spillepladen.
- Jeres lærer spiller en lyd, og I finder den rigtige brik og lægger den på spillepladen.
- Hvis det er svært, så spil en omgang, hvor I taler om instrumenterne, før I lægger en brik.
- Bagefter kan I spille uden hjælp.
- I kan også gå i grupper på 3-4 elever og spille lydbanko selv. Så er en af jer 'lærer' og spiller lydene fra fx en iPad.
- I kan spille så mange gange, I har lyst.

FIND INSTRUMENTLYDENE HER

bit.ly/3tS8ocS

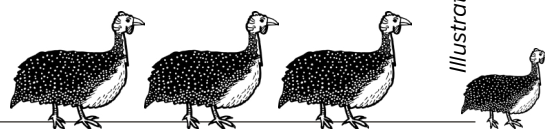

Illustration: Pixabay

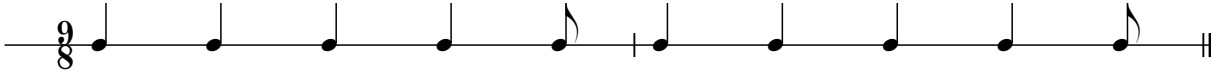
SJOVE, SKÆVE RYTMER

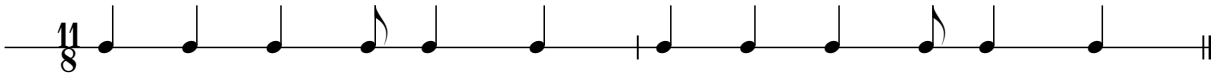

RYTMEØVELSER

Ann-Mai-Britt Fjord/
Henrik Bredholt - 2023

①
Gå og tram-pe Stå og vin-ke Bøj og stræk-ke Hop og hin-ke

②
Fang ryt - men nu (ja) Fang ryt - men nu (ja)
(Kan være det kun er læreren, der siger ja - for at markere pausen)

③
Kom nu ud og dan - se Kom nu ud og dan - se

TIL LÆREREN

Undersøg de 3 forskellige rytmeremser sammen med eleverne:

- Lær at sige remserne og læg mærke til, om der er et eller flere svære steder.
- I kan få hjælp ved at lytte og tale sammen med indspilningen af remserne. Se linket nederst.
- Den første remse (7/8) lægger op til, at eleverne bevæger sig, som teksten siger. Læg mærke til, om det at bevæge sig gør en forskel for eleverne. Eller bliver det sværere?
- Lav enkle dansetrin til rytme 2 og 3 – evt. i smågrupper.
- Få eleverne til at formulere sig om deres erfaringer undervejs.
- Hvis I arbejder i smågrupper, kan grupperne vise deres trin for hinanden.
- I kan også vælge at lave en lille fælles serie af trin. Stå i en rundkreds, så I kan se hinanden - og husk at sige den remse, I arbejder med.

FIND RYTMERNE INDALT HER (NR. 16-18)

bit.ly/3S5ANnj

Illustration: Pixabay

SYNG MED TRIO BISERKA

BJØRNEN

Henrik Bredholt 2023

Bbm Fm C7 Fm Bbm Fm C7 Fm

In-de i skov-en le-ver der bjør-ne De spi-ser æb-ler, hon-ning og bær

5 Bbm Fm C7 Fm Bbm Fm C7 Fm

Bjør-nen er far-lig, når den er sul-ten Så skal du ik-ke kom-me den nær

9 C7 Fm Bbm Fm C7 Fm

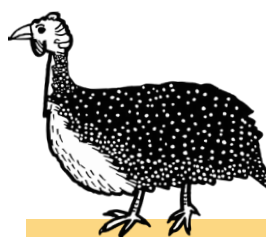
Ai ai ai ai Ai ai ai Så skal du ik-ke kom-me den nær.

13 (Overstemme til omkvæd kan tilføjes)

Inde i skoven lever der bjørne
De spiser æbler, honning og bær
Bjørnen er farlig, når den er sulten
Så skal du ikke komme den nær
//: Ai ai ai ai, Ai ai ai
Så skal du ikke komme den nær ://

Bjørnen kan løbe, klatre og danse
Det gør den ofte, når den er glad
Gnubber sin pels mod træernes stammer
Ruller sig rundt og ta'r sig et bad
//: Ai ai ai ai, Ai ai ai
Ruller sig rundt og ta'r sig et bad ://

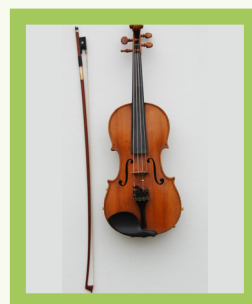
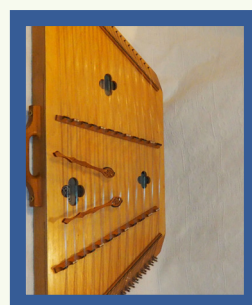
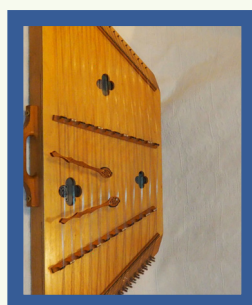
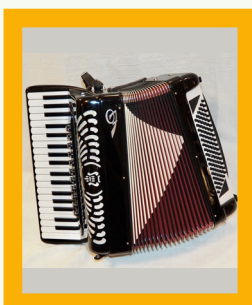
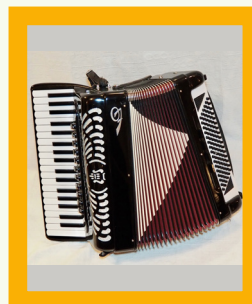
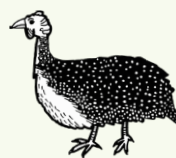
Når det bli'r vinter, så skal den sove
Bygge en hule og gå i hi
Varme og forår kalder på bjørnen
Nu skal den atter ud i det fri
//: Ai ai ai ai, Ai ai ai
Nu skal den atter ud i det fri ://

TIPS

- Syng sangen sammen med Trio Biserka.
- Fandt I på nogle gode trin til 1'eren på side 11?
- Hvis ja: Lav trinnene, mens I synger sangen.
- Hvis nej: Find på nogle gode bjørnetrin til sangen.

SPIL MEMORY MED INSTRUMENTERNE

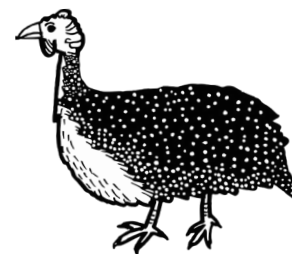

TIPS

- Klip brikkerne ud, og spil memory to og to med instrumenterne. I kan også lave jeres eget memoryspil med instrumenter:
- Find billeder af instrumenter på nettet.
- Print, klip ud og lim på firkantede stykker karton.
- Skriv instrumentets navn ved siden af billedet.
- Husk der skal være 2 ens brikker med hvert instrument.

KORT OVER BALKAN

BALKAN

HVAD ER BALKAN?

- Balkan er en samling af lande, der ligger i Europa – ligesom Danmark. Balkan betyder 'bjerge', og der er virkelig mange bjerge i balkanlandene.
- Hvis man kører i bil til Balkan, tager det ca. 10-15 timer, før man er der.
- Balkan består af mange lande. Måske kender I landene fra sport? Kroatien blev nr. 3 ved VM i herrefodbold i 2022.
- Det kan også være, at I har været på ferie i et af landene. Der er dejligt varmt om sommeren.
- Måske kender I nogen, som kommer fra et balkanland. Det kan også være, at I selv kommer derfra.
- Se på landkortet, og prøv at læse navnene på landene.
- Trio Biserka har rejst i balkanlandene, og de har taget en masse musik med hjem. De spiller musikken til koncerten på jeres skole.

FN'S VERDENSMÅL NR. 4: KVALITETSUDDANNELSE

Hvad er globalt medborgerskab og kulturel mangfoldighed?

bit.ly/3IEaB7f

4.7.	Inden 2030 skal alle elever have tilegnet sig den viden og de færdigheder, som er nødvendig for at fremme bæredygtig udvikling, herunder bl.a. gennem undervisning i bæredygtig udvikling og bæredygtig livsstil, menneskerettigheder, ligestilling mellem kønnene, fremme af en fredelig og ikkevoldelig kultur, globalt medborgerskab samt anerkendelse af kulturel mangfoldighed og af kulturens bidrag til bæredygtig udvikling.
------	--

21. maj
Verdensdag
for kulturel
mangfoldighed

Med dette uddrag af FN's Verdensmål træder vi som kulturundervisere ind som medspillere i FN's ønsker om og mål for en bæredygtig udvikling på jorden:

Inden 2030 skal alle elever have tilegnet sig viden og færdigheder, som er nødvendig for at fremme ... globalt medborgerskab samt anerkendelse af kulturel mangfoldighed ...

Kilde: <https://www.verdensmaalene.dk/maal/4>

Den kulturelle dannelse – beskrevet i Folkeskolens første formålsparagraf – er en grundpille i den danske folkeskole:

§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Og kulturel mangfoldighed handler ikke kun om at formidle dansk kultur til andre lande, men også om at bringe verdens kulturudtryk til Danmark. I musikundervisningen kan vi med udgangspunkt i fagets formål § 3 finde yderligere begrundelser for at undervise og inspirere ikke blot med dansk kultur, men også med kulturer fra nær og fjern:

Stk. 3. I faget musik skal eleverne udvikle forståelse af dansk og udenlandsk musiktradition som en del af kulturlivet, dels således som den indgår i det aktuelle samfundsliv, dels i dens historiske perspektiv.

HVORDAN UNDERVISER MAN I AT FREMME GLOBALT MEDBORGERSKAB?

ELLER I ANERKENDELSE AF KULTUREL MANGFOLDIGHED?

FØRST OG FREMMEST HANDLER DET OM VIDEN

Uvidenhed giver usikkerhed og kan skabe frygt over for det fremmede. Uvidenhed giver statiske automatreaktioner, hvor viden kan give dynamisk nysgerrighed.

DERNÆST HANDLER DET OM AT SKABE KULTURMØDER

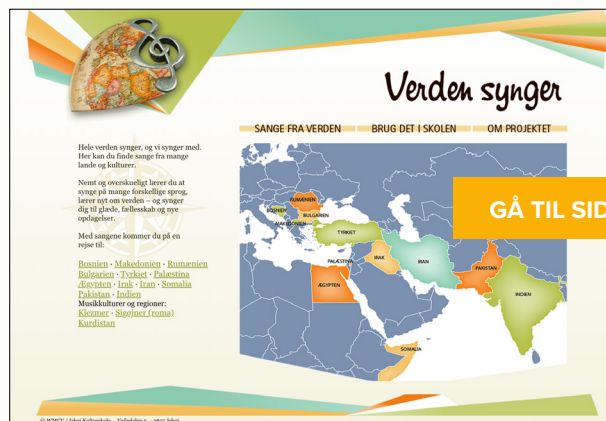
Møderne kan være at lære sange fra fremmede kulturer at kende. Man kan lære mere om kulturerne ved at planlægge tværfaglige arbejder sammen med fx dansk-læreren i klassen. Hvis man er heldig, er der elever i klassen, som på første hånd kan fortælle om den kultur, deres familie kommer fra – og formentlig holder fast i som en tryk base i det fremmede – ligesom vi danske i udlandet laver dansk mad og fastholder danske traditioner.

Med koncerten 'Musik fra Balkan' får jeres elever et ordentligt boost af en fremmed kultur, som ligger i Europa få hundrede kilometer herfra. I kan tage udgangspunkt i denne koncert eller i et andet land eller område, hvor I måske har en viden eller kontakt.

VERDEN SYNGER

Denne webside er udviklet af Ishøj Kulturskole og skaber lige præcis et kulturmøde, som er universelt: Børns møde med musik. I undervisningssammenhæng er musik og sang noget af det bedste til at skabe fællesskab, sociale relationer, selvtillid, glæde og udfoldelse. Danske børn – uanset om de kommer fra Irak, Iran eller Ishøj – vil med 'Verden synger' møde folkesange fra Bulgarien, Tyrkiet, Pakistan, Somalia, Iran og mange andre lande. Alt materiale ligger parat lige til at blive brugt: Indspilninger til streaming, til download med og uden sang – indspillet af professionelle musikere. Noder som pdf og Finale-fil. En YouTube-video med vejledning i tekstudtale.

Verden synger

bit.ly/3xvVH5N

A large, irregular orange shape, resembling a stylized drop or a cloud, centered on a white background. It has a smooth, rounded bottom and a more jagged, organic top edge.

PRAKTISK INFO OM KONCERTEN

TIL KONTAKTLÆREREN

KONCERTEN

Musik fra Balkan

Det er tre rutinerede og humørfyldte musikere, som spiller balkanmusik ved denne koncert. Trio Biserka spiller akustisk på violin, harmonika, sopransax, hakkebræt, tromme, skalmeje, jødeharpe, tuba – og synger trestemmigt og giver god plads til at eleverne synger, klapper og danser med. Meget af musikken er inspireret af naturen og dyrene, fx perlehønen Biserka og geden Marinko. Eller af dansen, der bruges til fester med mange hundrede gæster.

MUSIKERNE ER

Ann-Mai-Britt Fjord: Harmonika, percussion, vokal

Henrik Bredholt: Sopransax, hakkebræt, skalmeje, tuba, jødeharpe, vokal

Sonya Christie: Violin, tambura, vokal

MUSIK TIL BRUG I FORBEREDELSEN

Findes som links i materialet og på lms.dk

UNDERVISNINGSMATERIALET

Materialet er udarbejdet til musik for indskolingen. Undervisningsmaterialet opfordrer til forberedelse til koncerten ved at synge, danse og quizze. Desuden får eleverne et lille indblik i, hvad Balkan og skæve rytmer er.

Kontaktlæreren bedes videreformidle materialet til de involverede musiklærere og børnehaveklasseledere.

Eventuelle spørgsmål besvares gerne ved henvendelse til LMS på 8619 4570.

Vi ønsker rigtig god fornøjelse med koncerten.

Med venlig hilsen

LMS og Trio Biserka

Foto: Henrik Bredholt

EN GOD KONCERT

Eleverne får den bedste koncertoplevelse, hvis de er forberedt og sidder klar, når koncerten starter.

Snak også med eleverne og dine kollegaer om, hvad det vil sige at være til koncert.

Som lærer bidrager man bedst ved ikke at tysse, men i stedet sætte sig blandt eleverne og dele oplevelsen med dem.

HUSK AT EVALUERE

Efter koncerten bedes I udfylde et evalueringsskema på lms.dk, hvor I også kan læse, hvad musikerne skriver om deres besøg hos jer. I vil modtage en mailpåmindelse om det. Jeres evaluering er vigtig for musikerne samt for LMS' videreudvikling af skolekoncertordningen. Bemærk, at evalueringsskemaet kun kan udfyldes én gang pr. koncert.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Målgruppe:	Indskoling
Medvirkende:	3
Max antal elever:	150
Koncertlængde:	45 minutter
Opstillingstid:	30 minutter
Nedtagningstid:	20 minutter
Hjælpere:	Ja tak, hvis der er Kulturcrew.

Lokale:	Rum med god akustik, fx gymnastiksal. Ikke gennemgangslokale og helst ikke sportshal.
Scene:	Vi spiller helst på gulvet.
Publikum:	På gulvet.
Mørklægning:	Nej.
Strøm:	230 V ved scenen.
Omlægningsrum:	Ja tak.
Forplejning:	Vand, kaffe/te med mælk. Evt. lidt frugt og brød.
Øvrig teknik:	3 stole uden armlæn (ikke skamler).

Ved ankomst:	Musikerne henvender sig på kontoret for at blive vist til rette, hvis ikke andet er aftalt.
Orkesterkontakt:	Skolens kontaktlærer bedes tage kontakt med musikerne i god tid inden koncerten for at sikre, at alle aftaler er på plads. Informér fx om særlige parkerings- og tilkørselsforhold eller andre særlige forhold ved afvikling af koncerten.

Foto: Jens Kragh

KONTAKTPERSON

Ann-Mai-Britt Fjord
Mobil: 2448 8396
E-mail: mail@klezmerduo.dk

SEND MAIL

KONCERT

Foto: Jens Kragh

TRIO BISERKA

KLASSER

STED

TIDSPUNKT

Se vores præsentationsvideo

